

2.2.2018

Asia Lausuntopyyntö KAA 2/2017 vp Eutanasia-aloite hyvän kuoleman puolesta

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnalle

Suomen evankelis-luterilainen kirkko ei kannata eutanasian laillistamista. Kirkko pitää tärkeänä arvioida, millaisin keinoin laadukas saattohoito saadaan maanlaajuisesti jokaisen sitä tarvitsevan saataville. Kirkko pitää tärkeänä, että sen jälkeen ryhdytään toimiin asian kuntoon saattamiseksi.

Miksi eutanasiaa ei pidä laillistaa Suomessa

- Ehdotettuun eutanasialakiin sisältyy monia vakavia huolenaiheita. Olennainen kysymys on, kuka määrittelee ja millä keinoin sen rajan, jonka jälkeen ihmisen elämän lopettaminen on laillista. Antaisiko laki viestin, että kaikkien niiden ihmisten elämä ei ole arvokasta, joiden kohdalla laillisen eutanasian kriteerit täyttyvät? Millä tavalla laki muuttaisi käsitystämme ihmisyydestä ja vaikuttaisi suhtautumiseemme esimerkiksi vanhuksiin, vakavista psyykkisistä sairauksista kärsiviin tai kehitysvammaisiin ihmisiin?
- Nykyisessä kuolevien saattohoidossa on merkittäviä puutteita. Tätä tilannetta ei tule ratkaista laillistamalla kärsivän surmaaminen, vaan paneutumalla saattohoidon kehittämiseen koko maan alueella.
- Eutanasiain hyväksyneissä maissa lakia on pian alettu soveltaa sen alkuperäistä tarkoitusta ja kriteereitä laajemmin. Eutanasiasta on tullut nopeasti yleisempää kuin lakia valmisteltaessa on arvioitu. Kriteeristöä on laajennettu käsittämään erityyppisiä potilastapauksia kuin mihin lakia perusteltaessa on vedottu. Eutanasia on lisääntynyt yli 80-vuotiaiden keskuudessa, ja se myönnetään yhä useammin mielenterveysongelmista kärsiville. Suuressa osassa tapauksia eutanasiatoiveen taustalla on tulevan kärsimyksen pelko.
- Eutanasiailaissa yhdelle ammattikunnalle – lääkäreille – säädettäisiin velvollisuus surmata toinen ihminen. Tällaisen ammatillisen tehtävän antaminen on erittäin kyseenalaista. Sillä voi lisäksi olla vaikutuksia potilaiden luottamukseen lääkäreitä kohtaan.
- Kristillinen usko edustaa radikaalia näkemystä inhimillisen elämän loukkaamattomasta arvosta, joka ei ole sidottu mihinkään ihmisen ominaisuuteen tai kykyyn, vaan joka on absoluuttisessa mielessä näistä riippumatonta, annettua.

2.2.2018

Kuoleman pelko

- Kuolemaan liittyy aina kärsimystä. Kärsimys voi tarkoittaa fyysisiä kipuja, psyykkistä ja hengellistä ahdistusta, sosiaalista kärsimystä, arvottomuuden tunnetta, kuolemanpelkoa. Kärsimyksen kokemus on aina subjektiivinen ja ihmiselle tosi. Millä tavalla määrittelisimme, mikä on riittävä kärsimys oikeuttaakseen aktiivisen eutanasian? Kärsimystä ei poisteta eutanasialla.
- Monet osa-alueet elämässämme ovat sellaisia, joita koemme voivamme hallita. Se ei kuitenkaan ole kuoleman luonne. Kuolemassa on sekä yksilön että yhteisön näkökulmasta paljon sellaista, mikä ei ole hallittavissa. Hallinnantunteen menettäminen, kykyjen katoaminen, tarvitsevuuden lisääntyminen ja tulevaisuuteen suuntautuva epä tietoisuus on useimmille meistä kauhistuttava ja pelottava skenaario. Kuoleman pelko muodostuu peloista, jotka kohdistuvat aikaan ennen kuolemaa, kuoleman hetkeen ja kuoleman jälkeiseen. Kuolemanpelko ei poistu eutanasialla.

Kun mitään ei ole tehtävissä, on vielä paljon tehtävissä

- Hyvä ja ammattitaitoinen saattohoito on kuolevan ihmisen aktiivista ja kokonaisvaltaista hoitoa. Siinä lievitetään fyysistä ja psyykkistä kipua ja paneudutaan samalla psykologisiin, sosiaalisiin sekä hengellisiin ja elämäntarkoituksellisiin asioihin. Saattohoidossa kuolevalla ja hänen läheisillään on mahdollisuus valmistautua lähestyvään kuolemaan. Saattohoidon pitkäjänteisyys, inhimillisyys ja hyvä laatu edellyttävät eri ammattiryhmien välistä saumatonta yhteistyötä. Tällainen saattohoito ei ole vielä kaikkien saatavilla.
- Erityisesti tulee kehittää ammattilaisten osaamista saattohoidon alkamisen tunnistamisessa esimerkiksi muistisairaille, huolehtia hoitolinjausten tekemisestä riittävän ajoissa, mahdollistaa lainsäädännön keinoin hoitohenkilökunnan mahdollisuus antaa potilaalle tarvittaessa kipulääkettä, tukea ja kehittää palliatiivisen sedaation käyttöä kuolevan potilaan hoidossa, vahvistaa hoitohenkilökunnan osaamista eksistentiaalisten tarpeiden tunnistamisessa ja niihin vastaamisessa, huolehtia siitä, että potilaalla ja läheisillä on mahdollisuus vakaumuksen mukaiseen eksistentiaaliseen tukeen ja että jokaisella kuolevalla potilaalla on – niin halutessaan – mahdollisuus toisen ihmisen läsnäoloon ja tukeen kuolemaan saakka.

Lisätiedot: Virpi Sipola, etunimi.sukunimi@evl.fi

Kirkkoneuvos

Pekka Huokuna

Asiantuntija

Virpi Sipola